

ŠALČIAUSIA KALĖDŲ NAKTIS

(Atkelta iš 1-mo spl.)
da mieste nebuvau buvusi viena, o juoba naktį. Bet baimės nejačiau, tik žingeidumą.

Juo toliau ėjau, juo sutikti žmonės buvo prasciau apsi- rengę ir jų manieros atrodė nemandagesnės. Nebesimatė,

kad kas dėvėtų pirštines ar tu- rėtų muftas. Žmonės pūtė į savo rankas ir jų burnos kva- pas šaltyje garavo tartum iš aitvaro nasrų.

Vienas didelis vyras šliu- niuodamas ištiesė ranką į ma- no vilnonį šaliką ir sušvilpė. Kažkur toli girdėjosi lokomo-

tyvo sirenos švilpavimai ir perjungiamų geležinkelio bė- gių žvangėjimas. Neloliese iš kažkokio fabriko kamino į dangų kilo šviesių dūmų vo- lai. Pagaliau užodžiau upės artumą ir atsidūriau visiškai apleistame siaurame, klaičia- me akligatvyje. Pajutau, kad pačios mano kojos ėmė bėgti kiek iškerta. Greit pavargusi bėgdama sviežiu nesumintu sniegu, sustojau atgauti kvapo ir dabar pamaciau, jog tikrai esu paklydusi. Už savęs palik- kau miestą, šviesas ir gatvių labirintą, o čia buvo tik ang- lies kalnai ir visokiausios ku- ro ir statybos medžiagų san- dėliai, o pašaliai susigūžusių tamsių šaltų bazuželių lušny- nai. Man bėgant pro šalį vien- nur kitur girgždėdamos pra- siverdavo durys, arba pro sku- durais užkamšytą langą iš tamsos spoksodavo neaiškūs veidai, bet man niekas nieko nedarė ir leido bėgti.

Ar tai toks yra platusis pa- saulis? — pradėjau stebėtis. Mano širdis smarkiai plakė. Sustojusi besidairydama pa- maciaiu, kad pro vienas duris laukan išsiveržė šviesa ir prie manęs pribėgo jauna, su- vellais juodais plaukais ir laukiniu baltu veidu moteris, kažkokiu ryšulu nešina. Ji bė- go kažkur tolyn žiūrėdama. Tik prabėgdama ir mane pas- tebėjusi sustojo ir įbrukdama man į rankas savo ryšulį du- kart kimiu, negyvu balsu iš- tarė: Imk! Imk! Man nespė- jus atsipeikėti, ji nubėgo ir aš pasijutau savo glėbyje be- laikanti neseniai ghausį į su- dėvėtą blanketą suvyniotą kū- dikį...

Isivaizduokite save mano padėtyje. Aš staciai apstul- ban. Tariausi esanti vienui viena pasaulyje, ir štai staig- ga atsidūriau su kūdikiu ran- kose! Nesijuokite! Man tai buvo baisiausias trenksmas — fizinis ir moralinis. Supras- kite mane: tais laikais jokie globos komitetai nei šaipos komisijos, kaip kad dabar, jaunų žmonių neatpalaidavo nuo atsakomybės visuomenei. Pati pamenu, kaip mano auk- lė Ilonka dainuodavo (lais- vas vertimas):

Mergaitė ar ištėkėjus,
Bet tik moteris — esi motina.
Gimęs lovoj ar tvartely
Kiekvienas yra man brolis.
Gimęs tvartely ar lovoj
Kiekvienas yr' Dievo vaikas.
Saugok mus šiąnakt nuo
pikto!...

Tą dainelę ar giesmelę atsi- minusi ir aš pradėjau sukkti šiam mažan padarėliui mano rankose. Žinojau, kad kūdikiai min- ta pienu, bet aš neturėjau kur pieno gauti. Laimei, ieškodama kišenėse radau porą laz- delių miežių cukraus saldai- nių, Daviau kūdikiui čiulpi, ir jis, atrodė, buvo visiškai patenkintas. Priejusi vieną šviesesnę liktarną, jos gelsvo- je šviesoje perskaičiau prie kūdikio blanketo prismeigtą raštelį:

"Geroji širdie, kas ir bebū- tum, priimk ir globok šį be tėvo kūdikį, mano džiaugsmą ir skausmą, kurio aš neišga- iū išlaikyti".

Nors mano protas buvo ro- mantikos gerokai nudažytas ir pasaldintas, vis tik dar tiek turėjau įgimtos inteligencijos, kad pradėjau šalta galvoti. Priimk ir globok ir taip toliau, visa tai labai gražu. Bet kaip? Mano puikybės niekada neleis- tų nešti tą vaiką į mano tėvų namus. Ką tik nusidulkinau ko- jas visiems laikams, apleisda- ma tą vietą ir greičiau mir- čiau, negu savo laisva valia grįžčiau. Vienu žodžiu, grįžti tą pačią naktį, pabūgusi šal- to sniego ir dar su be tėvo kū- dikiu, — buvo neįsivaizduoja- mas dalykas...

Tiesa, savo gilumoje jaučiau kažkokį pasitenkinimą, per

toį trumpą laiką turėjusi tiek pergyvenimų, bet šaltis jau pradėjo palengva smelktis pro visus mano šiltus drabužius. Negana to, pajutau, kad jau noriu valgyti. Platusis pasau- lis dabar pavirto į begalinę dykumą, pilną baugiu, nejaun- kių žmonių, kurie, neturėda- mi šiltesnio drabužio, susirin- ko visus Budepesto skudurus ir nulupo visas kafes, o netu- rėdami gerti išsėmė iš gatvių ir lempų visą medinį alkoholi- o miestą paliko pliką ir tam- sų.

Pracidama pro kažkokią priepilaukos užėigą, sustojau pauostyti iš vidaus garuojan- čio valgių kvapo. Vidur ne- drįsau citi. Instinktas man sa- kė, kad jokiū būdu niekam neparodyčiau, jog rankinuke turiu aukso. Apatiniuose dra- bužiuose turėjau smulkų, bet kūdikį rankose laikydama ne- galėjau pasiekti, o tas maža- sis padarėlis taip gerai jautė- si ir ramiai snaudė, ir aš ne- norėjau jo prikelti.

Man taip bestovint, iš užei- gos išėjo, stambų vyrą po ran- kos vedama, jauna, šviesiais plaukais ir karminu dažyto- mis lūpomis mergina, kuri ran- kose nešėsi karštų, dar gar- uojančių dešrelių. Pamačiusi mane ji pasakė: "A, vargše- lė...", man įdavė vieną dešrelę ir dar pabučiavo skruostą. Ne- gana to, ji atidarė savo didelį, karolinis išpuostų rankinuką ir išemusi išpaudė man į del- ną visą sidabrinę kroną. Vyro tempama, ji nuėjo.

Eidama tolyn ir valgydama dešros gabalėlį, patyriau, kad nieko gardesnio nebu valgiusi. Bet tuo metu kūdikis pradėjo rėkti. Dabar aš tikrai išsigan- dau. Bet ir vel laimė neaplei- do.

Maždaug už kokio šimto jardų pamaciau prie malū- kių žibalo krautuvės pastatytą vežimėlį, kuriame buvo pa- kinkytas ir nuo šalčio apsu- gytas maišu apdengtas senas liesas arklys. Vežimėlyje sėd-ėjo riebi moteriškė, kuri mai- tino mažą vaiką. Man į tą iš- žiūrėjus, ji paklausė: "Ir is

kur, po velnių, tu dabar čia atsiradai?"

Aš jai ištiesiau iš anos mer- ginos gautąją kroną ir manda- giai paprašiau, "Gal tamsta malonėtumet teiktis mano kū- dikiui parduoti už vieną kro- ną pieno?..."

Moteris kurį laiką spoksojo nieko nesakydama, ir kai ne- pradės visu balsu kvatotis. "Jei ne ta krona tavo rankose, aš pamanyčiau, kad čia vėl mano senis krečia kokius špo- sus. Deja, mano senis ne pie- nui pinigūs švaisto. Sakai, ta- vo kūdikis gerti nori? Duok tą išperą čionai! Už visą kro- ną pieno! Cha, cha, cha! Bū- čiau turtinga moteris, gauda- ma tokią kainą!" Ir ji pradė- ju maitinti "mano" vaiką.

"Koks tavo vardas, mergio- te?" ji paklausė.

Skubiai sugalvojau mela- gystę. "Bella Bestitude", atsa- kiau.

"Keistas vardas. Tokių ap- link mus negirdėti. Iš kur tu?" ji klausė.

"Is Pittsburgo".
"Šis kūdikis tavo sesuo?" ji paklausė savo galva paro- dydama mano kūdikį.
Sesuo! Pati nežinau dėlko, bet vos neakterėjau. Visą lai- ką išvaizdavau, kad šis be- tėvis vaikas yra berniukas. Novelėse tokie vaikai visada yra berniukai. Skubiai sume- čiau atsakyti, "Ne, aš tik li- tų žmonių kūdikį prižiūriu".

"Kaip jos vardas?"
"Arahela", spėjau sugalvoti.
"Dabar, viščiuk, ar tu nori sušalti tame šaltyje? Kur gy- veni? Kai mano senis grįš įkaitęs, mes tave pavėžinsim iki namų."

"O, ne, ačiū, labai dėkui", skubiai atsakiau. "Man iki namų tik penktos minutės".

Moteris grąžino man kūdi- kį, sakydama: "Še, pasiimk. Dabar ji yra atsigėrusi pieno už visą kroną ir kitą tiek al- sargai... O dabar, įsidėk sa- vo kroną atgal ir tegu tave Dievas laimina, kvailule!" Ji išpaudė man į delną mano si- dabrinę kroną ir dar sykį nu- siskvatojo: "Malonėkite teik-

tiš už visą kroną pieno! — ha, ha, ha, ha!

Palikau ją visą dar tebesi- juokiančią ir nubėgau per- vystytu kūdikiu nešina. Vadi- nas, ne jis, o ji! Dabar man buvo aišku, kad kiekvienas kūdikis, kurio motina nenori — yra mergaitė! Pajutau di- dėjančią prie to kūdikio pris- rišimą. "Gera mergaitė, Ara- bhela!" pradėjau ją kalbinti. Lyg suprasdama ji pasispar- dė, lyg būtų dviračiu jojus.

"Ji viską supranta!" balsu ap- sidžiaugiau. Jei ne ji, aš jau- čiausi vieniša ir baimės pil- na. Bet, nepaisant visko, da- rėsi vis šalčiau ir pradėjau jausti nuovargį, o vėjas iš šiaurės vis labiau pūtė. Toli mieste pradėjo varpai gausti. Pradėjo miegas imti ir upės krantuose sniego patalai at-

rodė tokie minkšti, šilti... At- sigulti ir pamiegoti. Bet atsi- miniau pasaką, kaip nelaboji laumė tyko pagrobti kai iš- alksti, nuvargsti, sušali ir už- miegi... Tada mirtis. Tegul. Aš vis tik gulsiu ir pamiego- siu, tik kur dėti tą vargšę be tėvo, kūdikį. Negaliu jos su- savim drauge imti. Užmigti

(Nukelta į 3 psl.)

TRYS IŠMINČIAI

(Atkelta iš 1 psl.)
Jie buvo modernūs magai. Jie buvo pasiekę tokių mokslo lai- mėjimų, kokį anie senovės iš- minčiai ne sapnuote nesapnavo. Bet jie nebuvo suradę, kaip pa- nešti taiką žemei ir gerą valią visų žmonių širdims.
Greičiausia dėl to juos ir su- grąžino atgal...

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki
DR. P. ATKOČIUNAS
DENTIST
1405 So. 49th Ct. Cicero 50, Ill.
Tel.: OL 2-4276

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI
DR. J. H. YORKE
OPTOMETRIST
1405 So. 49th Court Cicero 50, Illinois
Tel.: OLYmpic 2-2645,
a r b a
CHICAGO OFISAS, 400 W. MADISON STREET
AN 3-6415.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems savo bičiuliams ir kostumeriams linki
TAMALIUNAS A & A TAVERN
ALEX and ANTHONY, Props.
TELEVISION - POOL
1447 So. 49th Ave. Tel.: TOWNhall 3-9571

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime visiems savo kostumeriams ir draugams
ANTANAS VASILIAUSKAS
MAISTO KRAUTUVĖ
1345 So. 49th Avenue Cicero 50, Illinois
Tel.: TOWNhall 3-2834

VILIUS NEIMANTAS IR STASYS KARPIUS
LIETUVISKOS UZEIGOS SAVININKAI
Sveikiname šventų Kalėdų ir Naujų Metų progą visus savo draugus, kostumerius ir pažįstamus
3337 So. Lituanica Avenue
Tel.: VIRginia 7-8474

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų visiems draugams ir klientams linki
RED'S PLACE
Kur galima netik išgerti, bet ir gerai pavalgyti.
WALTER ir ELIZABETH MISEVICH, Sav.
2200 West Cermak Road Chicago, Ill.
Telef.: VIRginia 7-8874

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
LAI SIOS ŽIEMOS ŠVENTĖS — KALĖDOS
BŪNA KUOLINKSMIAUSIOS VISEMS
CHICAGOS LIETUVIAMS.
Tel.: RE 5-1326
MR. & MRS. WILLIAM B. SEBASTIAN
Yes, There is JUSTICE Electric
6625 Archer Avenue Chicago 38, Ill.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ linkiu visiems savo draugams ir pažįstamiems
ANNS TAVERN
MRS. ANN SEGDA, Sav.
PACKAGE GOODS AND LIQUORS
827 West 33rd Street Tel.: LA 3-4349

BALTIC
likerių, vyno ir alaus importo bendrovė, sveikindama pirkėjus ir gėrėjus švenčių progą, prašo neužmiršti jos ir 1963 metais
KORPORACIJOS VALDYBA.
4839 West 14th St., Cicero
Tel.: OLYmpic 6-0527

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų visiems savo kostumeriams ir draugams linki
VLADAS B. BIKULČIUS
LIETUVISKOS UZEIGOS SAVININKAS
4845 West 14th Street Cicero 50, Ill.
Tel.: OL 6-1355

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI SAVO KLIENTAMS, DRAUGAMS IR PAŽĪSTAMIEMS
LITHUANIAN BAKERY
Sav. ANTANAS KAZILIONIS
Reikalaukite mūsų gaminių visose krautuvėse.
2450 WEST 59th STREET Tel.: HE 4-7434

MERRY CHRISTMAS AND HAPPY NEW YEAR
TO ALL MY LITHUANIAN FRIENDS
CICERO INN
1500 So. 51st Ave. Nello Lorenzini

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR TO THE LITHUANIAN CUSTOMERS OF MY
GRANT WORKS FRUIT MARKET
4913 W. 14th St., Cicero Phone: OL 2-0946
We have fresh vegetables and fruits everyday.
Wholesale and Retail. — Free Delivery.

Linksmų Kalėdų ir Naujų Metų švenčių klientams, draugams ir pažįstamiems linki
CICERO LIQUOR HOUSE
PACKAGE and BAR SERVICES
S. BALUTIS ir S. NORKUS, Savininkai
4916 W. 14th St. Tel.: TO 3-9518

ŠALČIAUSIA KALĖDŲ NAKTIS

(Atkelta iš 2-ro psl.)
 sniege, reiškia mirtį, kaip
 esa girdėjusi.

Besidairydama išeities, tamsoje pastebėjau seną kalvę, kurios kvapą ir šilumą dar iš toliau pajutau. Perbridusi per visokį suverstą laužą, pri-

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

GRANT WORKS COAL & OIL

(WE SELL FUEL OIL)

ADAM BERNADISIUS, Sav.

16th St. and 49th Court Cicero 50, Illinois
 Phone: OLYmpic 2-9311

Linksmų Kalėdų ir laimingų 1963 Metų linki visiems kostumeriams, draugams bei pažįstamiems

LITHUANICA CLUB ANNS LOUNGE

2801 W. Cermak Rd. Tel. VI 7-8335
 Namų tel. TO 3-6025

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų 1963 Metų linki visiems klientams, draugams bei pažįstamiems

LIBERTY RESTAURANT

SALLY AND VICTOR CHAINAS

4915 W. 14th St., Cicero. Telef. TO 3-9371

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo kostumeriams ir draugams linki

MR. ir MRS. PAUL PUTRIM

BUČERNE IR GROSERNE

1446 S. 49th COURT — OL 2-7529
 CICERO 50, ILL.

MERRY CHRISTMAS AND HAPPY NEW YEAR TO ALL MY LITHUANIAN FRIENDS

FRANK A. MAREK STATE REPRESENTATIVE

3rd District, Cicero
 BERWYN and STICKNEY

skiestį smalos įnodumo tamsoje. Šviesos vogulyje galima buvo atskirti priekalo ir dumplių siūnetus. Buvo ramu ir tylu ir nė gyvos dvasios. Nors jausmą turėjau, kal kalvėje yra žmonių. Ir tikrai. Apšipratusi tamsioje pradėjau atskirti, kad prie žaidro susigūžusi snaudė kažkokia moteriškė, o prie jos prisiglaudęs ir jai ant kelių galvų padėjęs miegojo nedidelis vaikelis. Abudu buvo giliai įmięę.

Patylomis apsigraibiau pasienyje vietoje, atsicsčiau, Arabelą apglobiau kailinių skvernu, ir netrukus giliai užmięgau.

Nežinau, kiek miegojau, kai išgirdau žmonių balsus. Ant priekalo į tuščią bonką įstatyta degė žvakė ir jos gelsvoje šviesoje pamačiau baltai didelį vyrą. Tai dabar, pamaniau, visai kaip vaikų pasakų knygose — patekau į plėšikų ir piratų tarpą. Jis buvo raudonplaukis ir turėjo trumpą, raudoną barzdą. Vyras lyg lokys nusipurtė ir mačiau, kaip nuo jo kupros nubirėjo sniegas. Jis neturėjo ne tik apsiausto, bet neturėjo nei švarko. Tik marškiniai, kelnės ir auliniai batai. Viena ranka buvo parišta purvinu bandažu. Kitoje nešėsi kažkokių pirkinčių ryšuliuką. Prie žaidro dabar buvo padėtas glėbys malkų.

Moteris, kad neprižadinus vaiko, tyliai paklausė vyrą: "Ką, tu pardavei savo švarką?..."
 Vyras tyliai nusijuokė, "Taip, žmonel. Šilta širdis geriau nei avikailiai, kaip žmonės sako. Be to, geriau yra turėti gerą pamušalą iš vidaus, negu iš lauko, kaip mano paties senelė sakydavo." Savo subandažuota ranka jis parodė pirkinčius. "Čia yra bonka vyno, šiek tiek dešros ir šiek tiek mėsos sriubai virti, ir vienas kitas svogūnas. Tai geriausia, ką galėjau gauti, tokios kainos... Žinai priežodį: "Kas figro nematė, tegul pasižiūri į katiną, o kas plėšiko nesutiko, tegul turi reikalą su mėsininku..." Beje, dar gavau kiek malkų ir žvakę, ir...
 "Ei, o kas čia?" smalsiai paklausė jo žmona, vyniudama ryšuliuką. Rankoje ji laikė mažą, blizgančią, iš skardos iškirptą žvaigždę ir nedidelę popierinę tūtelę. Vyras paaiškino: "Ta žvaigždė yra tavo plaukams, o saldiniai berniukui. Kad Naujagimis Kristus pro mūsų duris nepraeitų pro šalį!"
 Atgavusi žadą moteris paklausė: "O tabokui tavo pypkei visai nebeatliko, Laos?"
 "Niekis. Mano ranka greit pasveiks, tada vėl bus ir tabako", jis atsakė.
 Moteris iš savo kišenės ištraukė mažą pakietelį: "Tavo pypkei. Laimingų ir linksmų Kalėdų!" ji ištarė.
 "Dėl šito tu likai be duonos?"
 "Berniukui užteko", ji atsakė. — "Juk ne viena duona gyvename"...

Jis nieko neatsakė, bet ištiesęs savo didelę geležies lankstytojo ranką ir švelniai palietė jos veidą. Tuo tarpu atsibudo jų berniukas ir pašokęs prie tėvo, pradėjo klausinėti: "Tėte, ar parnešei ką nors Kalėdoms?"
 "Bus, bus Kalėdoms šio to", — atsakė tėvas. — "Truputį dar kantrybės".
 "O Magda ar irgi gaus ko nors Kalėdoms?" — nesiliovė vaikas klausinėjęs.
 Vyras atsakė: "Tavo sesutė yra danguje, vaikel. Ji ten turės visčiukų, ir antienos, ir pudingo ir visokių pyragų, ir labai gražios muzikos — viso, kas tik yra geriausio".
 "Aš norėčiau eiti ir ją per Kalėdas aplankyti, tėveli".

"O, tai labai tolima kelionė gyviems mirtininkams, mano vaikel!"

Motina įsiterpė, sakydama: "Palik tėvą ramybėje, Laslo. Tu Kalėdoms gausi vakarienei gardžios dešros".

"Ar bus ir keptos žąsies rytoj?"

"Ne, vaikel, žąsies nebus. Bus ir už keptą žąsį geresnis dalykas. Bus labai gardžios karštos šutynės su mėsike!"

"Ar aš galiu šianakt pakabinti į kamina mano kojine?"

"Taip, vaikel, gali", pritarė tėvas.

"Bet mano kojineje yra didelė kiaurymi", — skundėsi vaikas.

"Na, tai padėk ant kamino savo kepurę. Tai visiškai bus tas pats dalykas. Ar batas, ar kojine, ar kepurė — Kalėdų seneliui bile tik geri norai".

"Ar gausiu aš ir kitą sesutę?"

"Jei tik Dievas duos, tikrai gausi", atsakė motina.

Ugnelė žaidre jau baigė išgesti. Aš kalvės tamsiame kampe laikiausi ko tyliausiai nepastebėta. Gerasis kalvis su savo žmona ir sūneliu tuo tarpu baigė suvalgyti duoną su dešra ir išgerti po truputį vandeniu praskiesto vyno. Atsistojęs kalvis pasakė: "Mano geroji, tu esi pavargusi. Prisipაžinsiu, ir aš pats jau-

čiuosi kiek pavargęs. Tas šviežus oras, pasivaikščiojimas ir gardi vakariene veikia. Rytoj bus kita Kalėdų diena, netrukus po to ir Nauji Metai. O dabar visi gulti."

Visi sukilo. Berniukas padėjo prie kamino savo kepurę, ir pasiėmė žvakės nuodeguli visi nuėjo už užnolaidos, kur buvo jų miegamasis.

Dabar man buvo aišku, ką turiau padaryti. Patylomis nusėlinau prie tos vietos, kur jie valgė vakariene, Arabelą švelniai paguldžiau į žemą kėdę, kurioje sėdėjo kalvio žmona ir, paėmusi iš savo rankinuko sidabrinį piestuką užrašiau į popieriaus lapelį, kurį prismeigiau prie kūdikio vystyklo:

"Jos vardas yra Arabela. Ji mėgsta pieną. Ją palieku jums, kadangi jūs esate geri žmonės". Išėmusi visas savo santapas ir auksinius pinigus, kurių buvo daugiau kaip 500 kronų, supyliau į berniuko kepurę, tylutėliai išslinkau pro duris laukan, ir leidausi bėgti!

Po pusvalandžio policininkas mane pagavo. "Tai palaidinė mergiotė!" jis pasakė. "Sudaryti savo tėvams tiek rūpesčio ir skausmo!"

"Ar tikrai? — sušukau. "Ir kaip dar!" — jis kalbė-

jo. — "Visa policija mieste sukelta ant kojų. Tavo tėvas paskyrė gerą atlyginimą už suradimą".

"Už mane?"

"Taip, tik už tave, mergiotė!"

Tai išgirdusi apsupyliau džiangsmo ašaromis. Tą patį

padarė ir motina, kai policija mane parvežė namo.

Vertė J. P.

JEI NENORI ATSILIKTI NUO PASAULIO IVYKIŲ — SKAITYK "NAUJENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir pažįstamiems linki

JUDGE LOUIS W. KIZAS

CICERO TOWN COURT

1515 So. 49th Avenue Cicero, Illinois
 Tel.: TOWNhall 3-8185 arba OL 6-3485

Kalėdų ir Naujųjų Metų proga visus geros valios lietuvius sveikina

CHARLES GENIS

INSURANCE BROKER — NOTARY PUBLIC

1611 So. 49 Court, Cicero, Illinois
 Tel.: TO 3-6169

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

JOHN'S FOOD MART

CHOICE MEATS and POULTRY

Mr. and Mrs. JOHN BUTVILAS

1534-36 So. 49th Avenue Cicero, Illinois
 Phone: OL 2-6648

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų 1963 Metų linki visiems draugams ir kostumeriams

COMMUNITY PHARMACY

LIETUVIŲ VAISTINE

C. KARECKAS, R. PH.

Lietuviška spauda, įvairiausi kūdikių ir foto reikmenys

5000 W. 16th Street Cicero, Illinois
 Phone OLYmpic 2-0951

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų 1963 Metų, pilnų gražiausių radio ir televizijos valandėlių.

FREE TV CHECK

LET'S GET ACQUAINTED

We will check your TV Set completely including Picture Tube, Absolutely FREE with no obligation to you.

OL 2-3444

T. V. SALES & SERVICE

5006 WEST 14th Street, Cicero.

MERRY CHRISTMAS & HAPPY NEW YEAR

HELENE'S BEAUTY SHOP

5003 West 14th Street
 CICERO, ILL.

SAVININKĖ HELEN BEAUTY SHOP

Linksmų Kalėdų ir laimingų 1963 Naujųjų Metų linkime visiems savo pažįstamiems, draugams ir klientams

HELEN ir ALBIN RUDINSKAI

14 ST. CLUB

4837 West 14 Street, Cicero 50, Ill.

Telef.: 652-6484

Karaliaus Tautarikio Manifestas

Lietuvių protėviams Italiją valdant

Sakoma, kad nėra kitų tokių metinių švenčių, kur malonumas ir nauda, dovana ir džiaugsmas būtų tiek glaudžiai susipynę kaip Kalėdų metu. Ir yra ko džiaugtis bei dovanomis dalintis. Tą dieną, kiek žmonių atminimas tar-

nauja, grįžta saulutė iš tolimos kelionės į šiaurę, parnešdama šviesą, šilumą, pavasarį, ir visas didžiausias gyvenimo ir gyvybės dovanas. Vargu kuriai kitai tautai Saulės grįžimo šventė buvo tokia didelė džiaugsmo šventė, kaip

Europos šiaurėje gyvenantiems aisčiams, baltams, tuo pačiu ir mūsų protėviams, kurie vėliau ir į šiltus pietus nužygiavę ne tik su savo vieningomis giminystės ryšius palaikydavo, bet ir su savimi atsiėmę papročius praktikuodavo.

Kronikose yra užsilikęs rytinių gotų karaliaus Tautarikio Didžiojo (Theodoricus Magnus) Kalėdų įsakymas, kuri jį išleido valdydamas Italiją arba Romos imperiją nuo 471 iki 526 metų, tai yra prieš apie pusantro tūkstančio metų! Įsakymas datuotas 516 metais po Kr., Kalėdų dieną. Įsakymo tekstas, kaip jis teberandamas kronikose, yra toks:

Tikras džiaugsmas yra bendras džiaugsmas

Jo Didenybės manifestas buvo maždaug toks (Versta iš vokiško):

Kada mes šiandien esame susilaukę naujo išganymo per atpirkimą ir turime viltį į dangiškos malonės suteikimą palaimą, dėl to dera, kad ir tiems, kurie ilgai bedirbdami yra pavargę, būtų suteikta proga patirti džiaugsmą, idant tas aukštesnės gėrybės, kokios yra suteiktos svyrųjančiam pasauliui, jie galėtų su mumis drauge pajusti. Nes šiaip yra neteisinga norėti linksmybių nuliūdusiųjų tarpe ir yra priešinga artimo meilei, jei nesislengi kilo skausmą palengvinti. Užtat kiek daug aukščiau iškyla visos bendruomenės džiaugsmas! Kokia proga dideliame pasitenkinime yra matyti linksmybą mūsų. Todėl tebūnie kiekvienas pašauktas pagal savo vertumą idant būtų ji viena pakopa aukščiau pakelti ir ypatingu algos priedu įvertinti...

Spėjama, kad karalius čia turėjo galvoje tik savo tarautojus ir be abejo, karius. Jo įsakymas ar manifestas laikomas dėl to ypatingai svarbiu kalėdiniu dokumentu, nes, laikui bėgant, paprotis Kalėdų proga kitam suteikti malonumo ir džiaugsmo dovanomis bei algų pakėlimais daug kur pasidarė neatskirijama Kalėdų švenčių dalis.

Gotais (gudais) senovė lietuvius vadino

Apie gotus senovėje yra daug daugiau istorinių šaltinių, negu apie bet kurią kitą prie Baltijos gyvenusią gentį.

Tur būt, seniausias šaltinis yra Pytheas, rašęs dar 320 metais prieš Kristų, kad gotai (gothones) gyveno prie Aisčių marių (Aistmarių — ad Testuarum oceanum) prie Nemuno upės (mento Nōmon), žvejojanti iš jūros gintarą, kurį patys vietoj malkų kūreno ir pardavinėjo kaimynams teutonams (germanams).

Ptolomėjus, gyvenęs 161—182 po Kr. rašė, kad Sarmatijoje, netoli Vyslos upės žiočių, gyveno venedai (vendai), už vandenį gotai (gothones), už gotų finai, tada polonai (poulanes, lenkai). Tacitus apie 100 metų po Kr. minėjo, kad "už lygų gyvena gothoņai, o arčiau prie "oceanum" rugėnai ir lemovii".

Senovės skandinavai (svėdu, norvegų ir danų senėviai) lietuvius ir prūsus vadino rytų gotais (Reith-goths, Reith-Gotland, Gotland). Slavai senovėje lietuvius vadindę gusi, goci. Adomas Bremenškis 1073 metais rašė, kad "gethas id est litwanos" (gotai yra lietuviai). Prūsų kronika aiškina, kad gotais buvo vadinami visi lietuviai, prisai ir kitos jų giminės. Vytauto kodekse sakoma, kad tarpe Lietuvių ir Prūsų žemių buvo Sūdavių (Sūduva) arba Getų (gotų) žemė — Getvingija, Jotvingija, Jotva... Prof. Max Mueller, prof. Quatrefages, I. P. Yetman ir kt.

aiškina, kad gotai buvo gentis lygiai artimai giminą trakams, lygiai lietuviams. Dr. Latham tvirtina, kad minėtieji rytiniai gotai — reith goths, hret-goths arba rendingai buvo tikri lietuviai. Bendrai apie gotus Dr. Latham rašo: Su- traukdamas į tą pačią klasę visas tų gyventojų denominacijas: Gothini, Gothones, Gut-tones, Gothi, Gautae, Gaudae, Jutae, Vitae, aš darau tai, ką devyni iš dešimties mano pirmtakūnų darė ankščiau manęs... Kas yra tikrieji gotai? Kurį giminę ar kiltį tas žodis reiškia? Aš atsakau — lietuvius (the Lithuanic) arba, jei mums labiau patinka kitas pavadinimas, prūsus. Bet tai nieku būdu nereiškia, kad Goth ar Get buvo vardai, kuriais lietuviai patys save vadino. Tai buvo vardai, kuriais greičiausiai juos vadindavo jų kaimynai.

Iš 245 metų po Kristaus žinoma, kad rytų gotai — reith goths, ostragoths (vakariniai gotai buvo vadinami vizingoths) jau gyveno Dunojaus paupiais. Jie ten kariavo su pirmuoju krikščionišku imperatorium Konstantinu Didžioju, vėliau patys buvo gūnū nugalėti ir pavergti ir tik po 40 metų beisivadavo, gūnus sumušdami. Vėliau jie nugalėjo Sarmatus, kariavo prieš Bizantijos imperatorių Zenoną, o 407 metais iš Itali-

jos išvarė girulius ir patys vi- sų Italiją užvaldė.

Tautarikio laiškas Pabaltijai aisčiams

Tautarikis (Thiudareiks — prūsiškai tiūda, thiūda reiškia tauta, reiks, rikis — valdovas, karalius, rex), kurį sukrikščionintai vadino Teodoriku, savo laikų galingiausias valdovas Vakarams žinomajame pasaulyje. Kad jis buvo šaunus vyras, rodo ne tik išlikęs jo 516 metų kalėdinis įsakas, bet ir kitas dokumentas — jo laiškas savo vieningiems aisčiams, likusiems prie Baltijos.

Matyt, aisčiai buvo jam nu- siuntę vertingų dovanų, už kurias galingasis valdovas taip nuosirdžiai jiems dėkojo ir prizadėjo savo draugiskumu.

"Jūsų pasiuntinių atsilankymu, mes supratome jūsų didelį ilgėjimą su mumis artintis. Kad jūs, gyvendami Okeano (taip senovėje buvo Baltija vadinama) pakraščiuose, aišimindami norite palaikyti su mumis santykius, mums yra maloniausias ir brangus dalykas; taip jau mus džiugina tai, kad mūsų vardas pasiekė ir jus, kuriems mes jokių įsakymų nėsime siuntę. Tad mylėkite mane kaip pažįstamą, kurio su pasiilgimu ieškojote kaip pažįstamo; nes ryždamiesi į kelionę per tiek svetimų

tautų, jūs įrodėte jūsų nu- širdžiausius norus. Lygiai siūsdami jums palankiausias sveikinimus, mes pranešame, jog mes su giliu prijaudimu priimame gintarą dovanas, kurias jūs kartu atsiuntėte per savo laiško atnešėjus... Lan- kykite mus ir dažniau tuo ke- liu, kurį jūsų meilė atrado, kadangi visada apsimoka įsi- gyti galingų karalių palanku- mas, kurie nors mažomis do-

vanomis palankiai nuteikti, patys visada stengiasi dides- nėmis atsiseisti. Siūsdami per jūsų pasiuntinius jums per- duoti žodžius, mes per juos pačius siūnciame jums dar kai ką, kas jums turės patikti". Tas "šis tas", spėjama, bu- vęs aukso puodas, kurs ne per seniausiai buvęs iškastas ne- toli Braunsbergo, Varmijoje (Vakarų Prūsiose). J. Pr.

MERRY CHRISTMAS, HAPPY NEW YEAR

LIBERTY PHARMACY, INC.

RUSSELL J. LASPISA, B. S., R. Ph.

THE COMPLETE SERVICE STORE
FREE DELIVERY

4930 W. 13th St.

Cicero, Ill.

Phone: OL 2-0091

Kalėdų švenčių ir artėjančių Naujųjų Metų proga daug laimės bičiuliams linki

CICERO STATE BANK

A TRUST COMPANY

25th Street and Cicero Ave.
Olympic 2-2000

Member Federal Deposit Insurance Corp.
Organized in 1907.

**LIETUVIŲ RAUDONOS ROŽĖS
PAŠALPOS KLUBAS CICEROJE**

Kalėdų ir Naujųjų 1963 Metų proga sveikina
visus klubo narius ir biznierių - rėmėjus

1963 Metų Valdyba

W. C. Jankauskas, Julius Zaura, A. B. Petkus, K. P. Deveikis, Ben Tumavich, John Zaura, C. Genis, M. Kinizek, R. Kričevskas, J. Šumakar, L. Malakauskas.

Klubo susirinkimai kas pirmą mėnesio penktadienį
Liberty svetainėje.

Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga
sveikina Naujienų dienraštį ir
klubo visus narius ir nares

**Lietuvių Namų Savininkų Pagerinimo
Politikos Klubas Ciceroje**

Valdyba 1963 metais:

JOHN F. KIMBARK — Pirmininkas
FRANK VALAITIS — Vicepirm.
CHARLES GENIS — Raštininkas
GEORGE POCIUS — Kasos rašt.
ROZE RACAUSKIENE — Kasos glob.
JOHN A. RAINIS — Kasos glob.
JOSEPH KAZLAUSKAS — Kasininkas
JOSEPH LENGVIS — Maršalka

We extend our best wishes
to everyone
for a
Merry Christmas
and a
Bright and Happy
New Year

JOHN F. KIMBARK

JERRY F. JUSTIN	PRESIDENT
JERRY A. HOLECEK	CLERK
JOSEPH S. KRAL	COLLECTOR
TED J. ZAREMBA	SUPERVISOR
JOHN F. KIMBARK	ASSESSOR
STANLEY PARA	TRUSTEE
FRANK A. MURIN	TRUSTEE
NELLO LORENZINI	TRUSTEE
JERRY DOLEZAL	TOWNSHIP COMMITTEEMAN and COUNTY COMMISSIONER

THE ELECTED REPUBLICAN OFFICIALS
OF THE TOWN OF CICERO

"MATER ET MAGISTRA" IR SOCIALDEMOKRATIJA

Zvelgiat į praeitį, į senesnių amžių valstybių bei žmonių visuomeninį gyvenimą, į gyvenimo santvarką, skirtą išsiskirti feodalizmo į kapitalizmą perėjimo laikotarpis ir ryšium su tuo įvykusieji žmo-

nijos gyvenime pakitimai. Dėl mokslo ir technikos pažangos kapitalizmas greitai laiku keičia žmonių gyvenimo sąlygas. Su šia pažanga betgi ryškėja kapitalistų — gamybos priemonių savininkų neribotas

turtėjimas, o samdinių — darbininkijos didėjantis skurdas, nedarbo grėsmė ir kitos socialinės negerovės. Su mokslo ir kultūros pažanga betgi aiškėja ir kapitalistinės santvarkos ūkinį negalavimų ir socialinių negerovių priežastys, paskatinusios darbininkiją organizuoti ir siekti, kad šios priežastys būtų pašalintos ir įgyvendintas socialinis teisingumas. Šie socialiniai sąjūdžiai, sudariusieji visuotinį socialistinį sąjūdį, savo siekimus vėliau pagrindė ir politiniais sūkiiais — laisvės, lygybės, brolybės, prancūzų revoliucijos paskelbtais, su atlinkamomis iš čia išvadomis — siekti demokratinės valstybių santvarkos. Nors kapitalistų ir proletariato interesų nederėjimas bei šių klasių kova truko jau ne metų dešimtis, o amžių, Vatikanas — popiežiaus arba palankūs kapitalistų klasei (laikėsi tradicijų iš viduramžių feodalizmo paveldėję), arba geriausiu atveju buvo pasyvūs darbininkijos padėties atžvilgiu. Tikslai kai dėl šios Katalikų Bažnyčios laikysenos iškilo grėsmė bažnyčios hierarchijai ir net pavojus netekti tikinčiųjų, popiežius Leonas XIII taigi tikslai 19-tojo amžiaus pabaigoje (1891 metais), paskelbė encikliką "Rerum Novarum", kurioje išdėstė savo pažiūras į kapitalistų ir proletariato priešybę ir šių klasių kovą. Vėliau (po 40 metų) popiežius Leonas XIII pasekė popiežius Pijus XI, paskelbdamas 40 metų sukaktuvine enciklika "Quadragesimo Anno", o, 50 metų praėjus nuo pirmosios enciklikos, popiežius Pijus XII per Vatikano radiją pasakė pagarsėjusių Sekminiu kalbą tais pat ūkinio-socialinio ir darbininkijos gyvenimo klausimais. Taigi Vatikanas susirūpino neatsilikti ir stengiasi eiti su pažangėjančiu gyvenimu.

Dabartinio popiežiaus Jono XXIII Enciklika "Mater et Magistra" yra ketvirtas iš eilės Vatikanas pasisakymas. Enciklika pradėdama įvadinio pareiškimu, kur pasakyta, kad Katalikų Bažnyčios uždavinys yra dvejopas: "Gimdyti sau vaikus ir pagydytuosius mokyti bei valdyti". Čia popiežius patvirtino jo pirmatę paskelbtą encikliką, pareiškdamas: "Mes jaučiame esant mūsų pareigą laikyti liepsnojančią žibintą, mūsų didžiųjų pirmatę žiebtą. Tačiau, iškilmingai minėdami Leoną XIII encikliką, Mes esame laimingi, kad turime progą mūsų pirmatę išdėstyti mokslą patvirtinti, to mokslo teigimus tiksliau išreikšti ir tuo pačiu atveju aiškiau atskleisti Bažnyčios pažiūrą į naujas neatidėliotinas šios dienos problemas". Šioje savo enciklikoje popiežius jau pabrėžtinai iškelia ir skelbia Katalikų Bažnyčios "socialinį mokslą". Šis mokslas yra grindžiamas: 1) "Katalikiškosios visuomenės filosofijos dėsniais bei principais; 2) patirtiniu mokslu su išvadomis: stebėti, spręsti, veikti". Čia priklauso: "Moralinis kodeksas — transcendentinis, neįlygstamas, visuotinis, visus lygiai saistantis. Moralinė tvarka gali būti pagrįsta tikslai Dievu". Žmonėse yra įgimtas "gilusis ir nenykstantis religinis instinktas". "Krikščioniškasis socialinis mokslas yra neatskiriama krikščioniškosios gyvenėjūros dalis". Be to, šio mokslo pagrindu yra "išskirtina bažnyčios teisė ir pareiga ne tiklta saugoti dorinių bei religinių principų grynumą, bet ir autoritetinai pareikšti spaudimą konkretiems atvejams".

"Mater et Magistra" yra 4 dalys, kurių pirmosios dvi paskirtos ankstesnėioms enciklikoms pakartoti bei patvirtinti. Taip čia pakartojamas ir patvirtinamas Pijaus XI enciklikoje nusistatytas "nuosaikiojo socializmo" atžvilgiu, būtent: "Katalikai jokiū būdu negali pritarti nusistatymui tu, kurie palaiko nuosaikiojo socializmo formą. Tam pagrindu yra, kad į socialinę santvarką ir žmogaus gyvenimą socialistai žiūri, kaip į ribotą laiką; šitai veda juos į nusistatymą savo išskirtinu tikslu laikyti žmogaus gerovę žemėje". Iš šio teigimo reikia daryti išvadą, kad jeigu nuosaikiųjų socialistų pažiūros socialinių ūkinų problemų ir darbininkijos klausimais tapte sutaptų su popiežiaus enciklikos skelbiamaisiais, tai ir tuomet socialistai būtų pasmerkti jau vien dėl to, kad jie ribojasi gyvenimu šioje žemėje, palikdami antgamines, transcendentines problemas nepriklausomai ir laisvai kiekvieno žmo-

gaus valiai. Taigi šiuo atžvilgiu ir dabartinis popiežius nėra su gyvenimu pažengęs. Antroje (II) enciklikos dalyje straipsnyje "Teisingumo ir teisės normos" sakoma: "Mūsų širdis yra gilus sielvar-to kupina akivaizdoje be galo graudaus vaizdo, kad daugelyje kraštų ir ištuose žemynuose darbininkams mokamas toks atlyginimas, kuris juos ir jų šeimas pasmerkia nežmoniškoms gyvenimo sąlygoms. Dėl to Mes manome esant mūsų pareigą pakartotinai pabrėžti, kad atlyginimas negali būti paliktas rinkos dėsniams, nei nustatytas savavališku sprendimu: jis turi būti išspręstas laikantis teisingumo ir teisybės". Bet kas ir kurio būdu tautai turėtų įgyvendinti ir kurios, būtent, čia turėtų būti teisingumo ir teisybės normos, nepasakoma. Apisiribodamas bendro pobūdžio patarinėjimais, Vatikanas čia betgi nukrypsta jau į partiskai siaurą kelią: "Sekdami eiga, Mes stojame už darbininkų troškimą dalyvauti vadovavime įmonės, kurioje jie dirba. Tad Mūsų meilingos mintys ir padrasinimas visai pelnytai krypsta į profesines grupes ir darbininkų sąjungas, įkurtasias krikščioniškais pagrindais ir esančias bei veikiančias ne viename žemyne".

Privatinės nuosavybės klausimu naujoji enciklika patvirtina popiežiaus Pijaus XII teigimą, kad privatinė nuosavybė yra prigimtinė žmogaus teisė, paaiškindamas, kad ši teisė "privalo būti esminės indidivido laisvės garantija ir drauge būtinas elementas kuriant sveiką socialinę santvarką". Deja, čia enciklika, nors ir pasako, kad bažnyčia "nemano remti turtuolių ir plutokratų prieš neturėlius ir vargšus", bet dėl neribotos kapitalu savininkų nuosavybės teisės ir veiksmų ištaria tikslai tiek: "Bažnyčia labiau stengiasi žiūrėti, kad privatinės nuosavybės institucija taptų tuo, kas ji turi būti pagal dieviškosios išminties planą ir prigimties nuostatus". Trečiojoje enciklikos dalyje, antrašte "Nauji socialinio klausimo aspektai", popiežius jau nepriklausomai nuo savo pirmatę iškelia ir aptaria ūkinų-socialinių negerovių kompleksą su labai nekonkrečiais, nerealiais receptais negerovėms šalinti. Pirmon eilėn iškeliamas ūkio atsilikimas ir pusiausvyros ekonominėje sistemoje būtinumas. Šiai pusiausvyrai pasiekti reikia "protin-gos" žemės ūkio politikos, apimančios "mokesčius, kreditą, socialinį draudimą, kainų apsaugą, perdėbimo pramonės skatinimą ir žemės ūkio vedimo struktūros pritaikymą". Dėl racionalios žemės reformos nieko nesakoma, nebent tiklta tiek, kad: "Atrodo būtina žemės ūkyje įkurti dvi

draudimo formas: viena, apiman-ti žemdirbystės gaminčius, antra — žemės ūkio darbo jė-ga ir šeimas". Be to: "Kaimo darbininkai savitarpje priva-lo jaustis solidarūs ir jungti-nėmis jėgomis steigti koopera-tyvus ir profesines sąjungas. Abiejų tipų organizacijos yra labai reikalingos, jei ūkinin-kai nori pasinaudoti moksline (Pabaiga 6-tam psl.)

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJUJŲ METŲ PROGA VISUS ŠIRDINGAI SVEIKINAME!
K. VALDIS REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
2458 West 69th Street
RE 7-7200
K. Valdis, A. H. Bagdonas, K. Juknis ir M. Karaitis

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ
Naujų Metų visiems Amerikos lietuviams linki

ALGIRDAS IR ALDONA BRAZIAI
AL'S HILLTOP LOUNGE
8514 ROBERTS ROAD
Oaklawn, Ill. Tel.: GArden 2-9561

SOPHIE BARCUS RADIJO ŠEIMA
IR
LIETUVIŠKOS RADIJO VALANDOS BENDRADARbiai
LINKI VISEMS LIETUVIAMS
LINKSMIAUSIŲ
KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

SOPHIE BARCUS RADIO
Aldona Barcus Daukas ir josios vyras Feliksas Daukas

VISOS SOPHIE BARCUS RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS IS WOPA 1490 kil. AM.
Lietuvių kalba: Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto — šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
VAKARUSKOS: pirmadieniais 7 val. vakaro.

7159 South Maplewood Avenue
CHICAGO 29, ILLINOIS
Tel.: HEmlock 4-2413

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų savo klientams ir draugams linki

"RŪTA" RESTAURANT
ENINA IR KAZYS BALTRAMONAI, Sav.
6812 So. Western Avenue

Vietoj kalėdinių sveikinimų, aukoju Balfui \$10.00 ir linkiu linksmų Žiemos Švenčių — Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems savo giminėms, prieteliams ir pažįstamiems.

JUOZAS MOCIŠKIS
3443 S. Lituanica Chicago 8, Illinois

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems savo kostumeriams ir draugams

KAZIO ERINGIO
California Super Service Station
4824 S. CALIFORNIA AVE.
Tel. Virginia 7-9327

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ I R LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ
savo dukterims, sūnums, marčioms, žentams ir jų uošviams, gyvenantiems Chicagoje, bei geriems draugams linki

MATILDA IR BALTRUS BARNIŠKIAI
1919 N. Hyperion Ave.
Los Angeles 27, Calif.

Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1963 Metų proga
nuosirdžiai sveikiname visus mielus savo bendradarbius, klientus, draugus, pažįstamus ir bendrai visą lietuvišką visuomenę, linkėdami šventiškos nuotaikos bei linksmybės, tyro džiaugsmo su vidiniu pasitenkinimu, pelnyto pasiekimo ir geros sveikatos!

P. LEONAS REAL ESTATE
2735 West 71st Street Chicago 29, Illinois
Tel.: WALbrook 5-6015

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ I R LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ LINKI VISEMS LIETUVIAMS

AUDITORIJOS RESTORANAS
GENOVAITE IR JONAS MALIORIAL, sav.
3131 So. Halsted Street

MATER ET...

(Tęsinys iš 5-to pusl.)

bei techninė pažanga gamybos metuose. Čkininkas savo darbą privalo žiūrėti, kaip į pašaukimą ir misiją. Dar daugiau, savo darbą jis privalo tarytum pašvesti Dievui, kurio Arpaizda visa, kas vyksta, kreipia į žmogaus išganymą".

Enciklika įprastomis bendrybėmis pasisako dar dėl „priemonių atsilikusioms sritims padėti“, dėl „pusiausvyros sutrikimo tarp žemės ir gyventojų atitaisymo“. Baigdamas įprastinius, nieko nauja nepasakancius patarinėjimus, nukreiptus į valstybių viešuosius organus, kad jie vaduotųsi teisybe ir teisingumu, Vatikanas pareiškia: „Šioje vietoje mes norime pareikšti savo nuosirdų pritarimą darbui, kurį varo Jungtinių Tautų Mi-

tybos ir žemdirbystės Organizacija".

Kad paaiškētu vienodumas ir skirtumai popiežiaus Enciklikos ir socialdemokratijos programinių pareiškimų, čia pateikiamos Socialistų Internacionalo 1951 m. liepos 2 d. Frankfurto Deklaracijos ištraukos, atitinkančios popiežiaus enciklikoje keliamąsias problemas:

1) "Pradedant devynioliktoju šimtmečiu kapitalizmas išplėtė milžinišką gamybos galią. Kartu su tuo jis pašalinio gyventojų daugumos įtaką į gamybos tvarkymą. Jis iškėlė nuosavybės teisę aukščiau žmogaus teisiu. Jis sukūrė naują sandomųjų darbininkų klasę be nuosavybės ir socialinių teisių. Jis paastrino klasinį kovą".

2) "Socializmas siekia išlaisvinti žmogų iš priklausomybės mažumai, kurios nuosa-

vybė yra gamybos priemonės ir kuri valdo jas. Jo tikslas yra perduoti krašto ūkio tvarkymą į tautos rankas ir sukurti tokią bendruomenę, kurioje laisvi žmonės gali darbuotis kartu kaip lygūs".

3) "Daugelyje kraštų nekontroliuojamąjį kapitalizmą išstumia tokios krašto formos, kuriose valstybės įsikišimas ir visuomeninė nuosavybė apriboja privačių kapitalistų veiklą".

Įvedama socialinė apsauga, steigiamos laisvos profesinės sąjungos ir demokratizuojama pramonė. Tą patį yra socialistų ir profesinių sąjungų dešimtmečių kovų vaisius".

4) "Socialistai siekia sukurti naują bendruomenę laisvės ir demokratijos priemonėmis".

5) "Demokratija yra pačios tautos valdymasis tautos gerovei. Ji privalo užtikrinti:

a) kiekvienam žmogui teisę turėti savo privatų gyvenimą, apsaugotą nuo savavališko valstybės kišimosi;

b) politines laisves, kaip minties, žodžio, mokslinimosi, organizacijų ir tikybos;

c) daugumos vyriausybę, kuri betgi gerbia mažumos teises".

6) "Profesinės sąjungos ir gamintojų bei vartotojų organizacijos yra būtinos demokratinės bendruomenės dalys".

7) "Demokratinis socializmas išplečia atskiro asmens laisvę, pagrįsdamas ją ekonominiu ir socialiniu saugumu ir nuolat kylančia gerove".

8) "Kadangi sandomieji darbininkai kapitalistinėje santvarkoje labiausiai nukentėdavo, tai socialistų sąjūdis pradėjo kilti, kaip sandomųjų darbininkų sąjūdis. Nuo to laiko vis daugiau piliečių — inteligentų bei proto darbininkų, ūkininkų ir žvejų, amatininkų ir smulkiųjų prekybininkų, menininkų ir mokslininkų — pradeda suprasti, kad jų ateitis yra socializme. Socializmas linka visiems, kas tik yra įsitikinęs, kad žmogaus išnaudojimas žmogumi turi būti pašalintas".

9) "Tuo tarpu kai socialistai siekia įgyvendinti laisvę ir teisingumą, panaikinant išnaudojimą, kuris skaldo žmonių kapitalistinėje santvarkoje, komunistai siekia paaištrinti tuos klasinius prieštaravimus, kad galėtų įvesti vienos partijos diktatūrą. Komunizmas remiasi karine burokratija ir teroristine policija. Sukūręs aiškios turtu ir privilegijų kontrastus, jis išugdė naują klasę. Prievartos darbas vaidina svarbų vaidmenį jo ekonominėje struktūroje".

Iš čia pateiktųjų ištraukų aišku, kad ūkininių-socialinių negerovių šalinimas ir socialinė pažanga gali būti pasiekta, laikantis demokratijos principų ir juos įgyvendinant ne tik-tai valstybių organuose, bet ir gamybinėse įmonėse. Popie-

Liūdno Kalėdos

(Feljetonėlis)

Chicago Tribune turi labai galybų trumpų humoristinių apybraižų autorių, kurio dalykėliai kasdien čia skyriuje "A line o'type or two". Vienas pavadintas "Liūdno Ka-

žiaus enciklikoje dėl šių principų mažne neužsimenama, o ir iš viso žodžio "demokratija" enciklikoje nėra. Reikia manyti, kad šį žodį čia turėtų atstoti hierarchija — pavaldumas. Šitai Katalikų Bažnyčios organizacijai bei santvarkai būdinga ir privalo, bet jei hierarchiškai tvarkytųsi tautos bei valstybės, jos virstų totalitarinėmis, diktatūrinėmis, o tautai būtų didžioji žmogaus ir žmonijos nelaimė.

Popiežius save enciklikoje teisingai pastebi: "Jei nukreipsime dėmesį į socialinę sritį, pastebimos šios naujienybės: socialinio draudimo atsiradimas ir kai kuriose ekonomiskai pažangesnėse valstybėse plataus masto socialinio saugumo sistemų įvedimas; darbininkų organizacijose susiformavęs ir stiprėjęs atsakigumo nusiteikimas iš atžvilgio į didesniausias socialines, ekonomines problemas; nuolatini bendrojo lavinimo tobulėjimas; vis labiau plintąs gerovės vaisių paskirstymas; palengvėjęs perėjimas iš vienos rūšies užsiėmimo į kitą ir, kaip pasėka, tarp klasinių skirtubių mažėjimas; vidutinio išsilavinimo žmonių domėjimasis pasauliniais įvykiais".

Visa tautai taip yra ir pažymėtina, kad taip yra reformuotos bažnyčios kraštuose bei valstybėse (Europos šiaurės: Norvegijos, švedijos, Suomijos, Danijos ir kt.), kurių visuomenėse ir valdžiose, kaip žinome, pirmauja socialdemokratiai ir jų nusistatymu bei pastangomis tautai įgyvendinama.

Trečiojoje "Mater et Magistra" enciklikos dalyje dar pakartojamas senas dogmatinis Katalikų Bažnyčios nusistatymas santuokos, gimdymų ir iš čia sekančio gyventojų pertekliaus klausimais. Dėl to pareiškama: "Šiuo reikalu mes iškilmingai skelbiame, kad žmogiškosios gyvybės skleidimas ir perteikimas yra vykdomas asmeniniu ir sąmoningu veiksmu, dėl to jis palenkiamas Dievo įstatymams — šventiems, neliečiamiems ir nekinčiamiems. Šiuos įstatymus privalo pripažinti ir laikyti visi žmonės".

Ketvirtojoje ir baigiamojoje enciklikos dalyje jau nėra socialinių problemų svarstymų. Ši enciklikos dalis paskirta bendrojo pobūdžio pamokymams bei patarimams — "pasauliečių apaštalavimo" reikalui ir pn.

"Darb. balsas" J. Va.

lėdos" neatlaikomai gundo ir angliškai nemokantiems perteikti:

Jūs galbūt nežinote, kaip jaučiasi žmogus netekęs jaukios kobros Kalėdų sezonui artėjant. Pierre Schmied, žymaus Chicago restorano maître de, jau žino, ir nors jis kančią karžygiškai pakeičia, tačiau nuostolis atsiliepia.

Vos dar prieš keletą dienų, puspenktos pėdos ilgumo jaunutė kobra ištikimomis akimis į Schmied žiūrėjo. Ir štai ji jau negyva.

Dėl nepastovaus Chicago oro šliuzelis gavo šaltų, buvo besitaisąs, bet pristoję plaučių uždegimas, antibiotikų švirkštas negelbėjo, ir gyvačiukė nugaišo.

Atrodė, bus geros Kalėdos — iki šio įvykio, Mr. Schmied kilęs iš šveicarijos, laimingai gyvena viename Chicago apartamente drauge su savo kobra, keliomis barškuolėmis, keleta medvilnaburnių gyvačių ir jaunučių smaungliukų — boa constrictor, iš viso 15 reptilijų ir vienas šuo Čarlis.

Zinoma, visi nuliūdo staiga netekę tokios geros draugės ir žaidimų dalyvės, lengvapėdės kobrelės, kuriai nebuvo lemta užaugti į didelį šliužą. Vargai prasidėjo, kai reikėjo kobrą palaidoti ir tuo tikslu Schmied pradėjo daryti žygių, kai namo savininkas patyrė savo namuose turis visą žvėryną.

"Labai siauras žmogus", liūdnei pasakė Mr. Schmied. "Jis man davė tik vieną valandą laiko išsikraustyti..."

Čarlis jau buvo Kalėdoms visiškai prisiruošęs, ir jis baisiai nemėgsta būti stumdomas iš vietos į vietą. Reptilijos taip pat labai užsigavo.

"Kuo geresni tie, ką namuose ožkas laiko", kalbėjo Schmied. "Kai kurie namų savininkai yra tokie pat siauraziūriai ožkų atžvilgiu..."

Be tikras vargas prasidėjo, kai jo žvėrynas pasiskleidė po kaimynų kiemus ir žmonės ėmė šaukti: "Gyvatės, gyvatės!"

Dar geriau buvo New York, kur iš Mr. Schmieda apartamento į rūsį nusileido dešimties pėdų ilgumo smaunglys — pitonas. Tai sukėlė ermyderį tarpe tokių žmonių, kurie nieko neišmano. Gerai dar, kad

yra moterų ir narsių policininkų, tai namo savininkė ir patrulis jį vėl užvedė viršun.

Žodžiu, kas Kalėdoms turite atliekamą gražų apartamentą išnuomoti, Mr. Schmied ir jo kompanija bus dėkingi. Tik reikia, kad būtų nors vienas langas, nes Čarlis mėgsta dairytis į gatvę. Gyvatėms langas nebūtinai.

JUOZAS IR SŪNUS NAUJOKAIČIAI

su šeimomis linki visiems savo draugams, buvusiems ir būsimiems klientams

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

BALDŲ IR PIANINŲ PERKRAUSTYMAS

2022 West 69th Street Chicago 36, Illinois
Tel.: WALbrook 5-9209

Utenos Apskritis Draugiškas Klubas

LINKI

VISIEMS NARIAMS

I R

REMĖJAMS

LINKSMŲ KALĖDŲ

I R

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Linki Visiems Chicago Lietuviams

CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIŲ ASOCIACIJA

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 Lituanica Avenue

Phone YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

VIrginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS

718 West 18th Street.

Tel.: SEeley 3-5711. LU 2-2212

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. California Ave.

Phone LAfayette 3-3572

G. F. RUDMINAS

3319 So. Lituanica Ave.

Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted St.

Phone YArds 7-1911

L. BUKAUSKAS

10821 So. Michigan Ave.

Phone COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Phone: OLYmpic 2-1003

PATARNAUJAME DIENĄ IR NAKTĮ
Turime koplyčias visose miesto dalyse.

Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga

SVEIKINAM "NAUJIENŲ" REDAKCIJĄ,
ADMINISTRACIJĄ IR VISUS
TARNAUTOJUS!

Visiems linkime sveikatos ir laimės visose dienose!

S. L. A. 134-ta Moterų kuopa

Chicagos Lietuvių ŽAGARĖS KLUBAS

LINKI

VISIEMS NARIAMS IR RĖMĖJAMS

LINKSMŲ KALĖDŲ

I R

LAIMINGŲ

NAUJŲ METŲ!

Brighton Parko Lietuvių Moterų Klubas

LINKI

VISOMS NARĖMS IR RĖMĖJAMS

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ

NAUJŲ METŲ

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

IR

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

NAUJIENOMS, SAVO NARIAMS

IR VISIEMS LIETUVIAMS

LINKI

KRAKIŠKIŲ DRAUGIŠKAS KLUBAS

MERRY CHRISTMAS

ADVANCE SAVINGS and Loan Association

4353 SO. ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILL.

ŠIRDINGIAUSI ŽIEMOS ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI VISIEMS DRAUGAMS IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

K. G. URNEZIS

1519 S. OXFORD AVE., LOS ANGELES 6, CALIF.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ linkime visiems savo klientams ir draugams

Frank's Television & Radio, Inc.

PARDUODAM IR TAISOM

Savininkai PAULIUS ENDZELIS, JUOZAS BENDORAITIS

3240 So. Halsted St. CALUMET 5-7252

Sveikiname visus savo draugus, kaimynus ir pažįstamus ir linkime linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų

Antanas ir Genovaitė Milauckai

7900 West 111th Street Worth, Illinois Tel.: Gibson 8-4567

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Taip, Virginija, Kalėdų Senelis yra!

"New York Sun" 1897 m. rugsėjo 21 dienos vedamasis

Brangus Redaktoriumi:

Aš esu 8 metų amžiaus. Kai kurios mano jaunų draugių sako, kad Kalėdų Senelio visai nėra. Papa sako: "Jei rasi "Sun" parašyta, tai yra". Prašau pasakyti man teisybę: ar yra Santa Claus, ar nėra?

Virginija O'Hanion

Virginija, tavo jaunos draugės klysta. Jas paveikė skeptiško amžiaus skepticizmas. Jos netiki tuo, ko jos nemato. Jos mano, kad nieko negali būti, ko negali suprasti jų mažos galvutės. Visos galvos, Virginija, ar jos būtų didelių vyrų, ar mažų vaikų, yra mažos. Šiame didžiame mūsų pasaulyje žmogus yra tik mažytis vabalėlis, skruzdėlė, jei lyginti jo protą su aplinkui visuresančiu pasauliu, jei matuoti su visa tiesa ir išmintį galinčiu apimti protu.

Taip, Virginija, Kalėdų Senelis (Santa Claus) yra. Jis yra taip tikrai, kaip yra mėlė, gera širdis ir pasišventimas, o tu pati žinai, kad tie dalykai yra ir tavo gyvenimui suteikia didžiausią grožį ir džiaugsmą. Deja! Koks nuobodus būtų pasaulis, jei jame nebūtų Kalėdų Senelio! Jis būtų toks nuobodus, kaip ir tu atveju, jei jame nebūtų Virginijų. Tada nebūtų kudiškiško tikėjimo, nebūtų poezijos, nebūtų romantikos šiai egzistencijai padaryti pakenciamai. Mes neturėtume jokio kitokio džiaugsmo, išskiriant ką mes jaučiame ir matome. Amžinoji šviesa, kurią kudiškystė pripildo šį pasaulį, būtų užgesusi.

Netikėti Kalėdų Seneliu! Tai būtų lygiai kaip ir netikėti pasakomis. Tavo tėvelis gali nusamdyti žvalgus, kurie Kalėdų naktį budės prie kamino, kad pagautų nusileidžiantį Kalėdų Senelį, bet ir tuo atveju, jei jie Kalėdų Senelio nematys nusileidžiant kaminiu ir jo nepagaus, ar tai jau yra įrodymas, kad jo nėra? Tikriausi dalykai pasaulyje yra tie, kurių nei vaikai nei suaugusieji nemato. Ar kada nors esi mačiusi fejus, šokančias kiemo pievelėje? Žinoma, ne, bet tai dar nėra įrodymas, kad jų nebūtų. Niekas negali įsivaizduoti visų tų stebėtinų dalykų, kurių yra pilnas nematomasis pasaulis.

Gali išardyti vaikas žaislėlių ir pamatyti tą mechanizmą, kuris sudarė žaislelio brazdėjimą, bet yra tokia nematomoji pasaulį skirianti uždanga, kurios ne tik joks kad ir stipriausias žmogus, bet viso pasaulio stipruolių junginės jėgos nepajėgtų praplėsti. Tik tikėjimas, vaizduotė, fantazija, meilė ir romansas gali atstumti tą uždangą ir parodyti kitą pusę esantį antgamtinės grožybės ir palaimos pasaulį. Ar jis tikras? Ak, Virginija, visame mūsų pasaulyje nieko nėra tikro ir pastovaus.

Sako, Kalėdų Senelio nėra! Ačiū Dievui! Jis yra ir amžinai bus! Tūkstantį metų vėliau, Virginija, ką sakau — dešimt kartų po tūkstantį metų nuo šios dienos, jis tebedžiugins ir darys laimingais visų mažų vaikučių širdis.

SKAITYK KASDIEN NAUJIENAS IR TIKĖK ŠIUKŠTIS

Lietuviai taip pat perkla ir parduoda ir progas suimti tikrai per NAUJIENAS

GIESMĖS, TIKĖJIMUI KATOLICKAM PRIDERANČIOS

(Iš Katalikiško Giesmyno, 1646 m.)

1646 m. Vilniuje buvo išleistas katalikiškas giesmynas, antrašte "Giesmės, tikėjimui katalickam priderančios", kurio autorium pasirašė Sallomas Mozerka Slavočinskis.

Zemiau perspausdinama Kalėdų švenčių giesmė "Betliejė tarp pasaulio miestų":

Betliejė tarp pasaulio miestų garbinkime, Jog mumus tame dangaus karalius užgimė. Bellejeme asilas su jaučiu klupavo — Jėzų Viešpatį šildė kvėpavimu savo. Aniolas piemenimus liepė, kad išeiktų Viešpatį, bandas likę, o jam garbę duotų. Tie tuojau ing Bellejeme linksmi nutekėjo, Kur viešpatį ieškomą gulintį regėjo. Ir, idėję tarbelėn duonos bakanėlių, Bėgo regėt iš dangaus nusiųstų bernelį; Kiti sūrelius dėjo, tarbelėn kraudami: — Reik, — tieg, — Penėt bernelį gimusį tardami. Po tam ant kelių puolė prieš Dievą amžiną, Atėję ing Bellejeme, ir taip jį sveikino: — Sveikas, mūsų Viešpatie, gražiausias berneli, O kaip esi meilingas, dangaus karaliu! Kodėl taip guli, ar neturi priegulėlių? Kodėl neišvykai baltų marškinėlių? Pažinkit jį, o viešpat, supink vystyklomis, Mes apdengsim gulintį šieno pakratomis. — Išimk iš karbelės, broliu, šė sūrelį: Neturim kuo penėt kitu tą bernelį. Reikia duoti jam medaus korį arba pieną, Kad tasai nenumirtų bernelis šiandiena. — Broliai, idant nuog vilkų neatrastumėme Lauke bandos draskomos, namon tekėkime! Juk taip didį viešpatį mes jau išvydome, Kurimp viltį dangiškos linksmybės gavome. Ir kada keliu skubiai tekėti apniko, Tris nuog užtekėjimo karalius sutiko, Kurie Dievo gimusio prie anų klausėsi, — O piemuo ragą ožio už juostos ėmėsi. Patriubijęs kalbėjo: — Su džiaugsmu eikite, Bellejeme ieškomą viešpatį rasite. Tarė: — Dievs jums užmokėk už tą apsakymą, Jau mes apie viešpatį dangaus žinome. Po tam radę bernelį, arčiau jop atėjo, Ėmė dovanas, kurias prieš savęs turėjo. Atduodami berneliui, ant kelių klupojo — Aukšą, myrą, kodylą anam dovanajo. O mes, kurie kodylo nei aukso turime, Garbint Dievą nuog bandos išsimokykime. Kad mūsų giesmės balsą akia maloninga Išvystų, — to bernelį melskim stebuklingą.

SEASON'S GREETINGS TO OUR MANY LITHUANIAN FRIENDS MAY WE HOLD THE SPIRIT OF CHRISTMAS FOREVER IN OUR HEARTS

SULLIVAN FUNERAL SERVICE

2701 West 63rd Street PR 6-8300 (ASSISTANT — JOHN STASULIUS)

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų LINKI SAVO KLIENTAMS IR DRAUGAMS

MARQUETTE BAKERY V. ALBRECHTAS, savininkas

2616 West 69th St. Chicago 29, Ill. Tel. WALbrook 5-3471

Linkiu draugams ir pažįstamiems linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų

ANN'S HILL TOP INN

8274 KEAN AVENUE WILLOW SPRINGS, ILL.

Priimame prieinama kaina užsakymus pietums paruošti laidotuvių ir kitokių įvykių progomis.

UZEIGA ATDARA KASDIEN ANNA BRUZGULIS, Sav. Tel.: TErMinal 9-9571

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME DRAUGAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS

O'Malley & McKay, Inc.

GENERAL INSURANCE AGENTS

Reikalaukit savo atstovo arba brokerio apdrausti savo namą, rakandus arba kitokias brangenybes mūsų įstai-goje. Mes esame Pirmos Rūšies nariai The Chicago Board of Underwriters.

222 West Adams Street Telephone Central 6-5206

Room 800

Charles Dickens

NETURTELĪŲ KALĒDINĒ PUOTA

(Fragmentas iš "Kalėdų giesmės" — A Christmas Carol)

Fragmentas iš "Kalėdų giesmės" A Christmas Carol)
Panašios žąsies niekur nėra buvę. Bobas net pasakė, jog apskritai jis netiki, kad bet kur tokia žąsis būtų buvusi iškepta. Jos gardumas ir tra-

pumas, didis ir pigumas tapo bendro susizavėjimo pagrindine mintimi. obuolių tyrės ir bulvių košės prikimšta, buvo visai šeimai pakankami pie-lūs. Kaip missis Kretėit su dideliu pasitenkinimu pratarė

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Floridos ir visiems lietuviams

LINKI

SANDAROS 54-ta KUOPA

TAMPA, FLORIDA

ANTANAS TUPIKAITIS, Pirmininkas
ALEKSANDRAS LAPENAS, Vicepirm.
VINCAS POPELIS, Kasininkas
J. A. KRUKAS, Sekretorius

JONISKIEČIŲ LABDARYBĖS
IR
KULTŪROS KLUBAS

Sveikina visus gerus lietuvius
KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ ŠVENČIŲ
proga ir linki laimingai ir taikingai gyventi
ir nepasenti.

Klubo Valdyba ir Nariai

NAŠLIŲ, NAŠLIUKIŲ DRAUGIŠKAS
KLUBAS

SVEIKINA NAUJIENAS SU
KALĖDŲ ŠVENTĖMIS IR
NAUJAI 1963 METAIS
ir linki sėkmės lietuviškosios spaudos darbe!

Chicagos Lietuvių Našlių ir Našliukių Draugiško
Klubo Valdyba

(apžiūrėdama lėkštėje mažytį kaulo gabaliuką), visos žąsies jie netgi nėra suvalgę! O tuo tarpu valgyto kiekvienam pakako, o mažieji Kretėinukai net iki antakių ir ausų buvo svogūnais ir šalavijais išsitemę.

Gi dabar missis Kretėit pati viena išėjo iš kambario — nes jiniai per daug jaudinosi, kad galėtų pakęsti liūdininkus — kad paimtų pudingą ir jį šičion atneštų.

O kas bus, jei pudingas dar nebūs pakankamai iškeptas! Kas bus, jei suirs, iš keptuvo beperkeliant. Vaje kas bus, jei pudingą kas būtų iš virtuvės pavogęs, tuo metu, kai jie besidžiaugė žąsimi — apie šitoki pavojų pagalvoję, abudu maži Kretėinukai net pamėlynavo! Valio! Ogi kiek garų! Pudingas jau išimtas iš varinio keptuvo! Gi pakvipo, lyg baltinių skalbimo dieną! Tai todėl, kad pudingas buvo apdengtas drobiniu skuduru. Kvėpėjo lygiai taip, kuomet kepami pyragaičiai, o gretimam kambari būna plaunami skalbiniai. Tai bent pudingas buvo! Po pusės minutės missis Kretėit jau sugrįžo — visa ištraudusi, tačiau išdidžiai besišypsodama — su pudingų, kuris atrodė kaip taškuotas patrankos sviedinys, žibąs nuo aplaistymo saldžia degtine, su kalėdine žalia šakele įmeigta į viršūnę.

Vai koks tai buvo stebuklingas pudingas! Bobas Kretėit net pasakė, jog jis mano, kad nuo pat jų vestuvių dienos missis Kretėit dar niekas nebuvo taip nusisekę, kaip šis pudingas. O missis Kretėit, kai sunkumas nuo jos minčių nuslinko, pratarė, jog gali prisipažinti, kad turėjo abejonių dėl miltų kokybės. Kiekvienas turėjo ką nors dėl to pasakyti, bet niekas neprisitarė ar netgi nepagalvojo, kad to pudingo per mažai buvo tokiai gausiai šeimai. Bet kiekvienas Kretėitų iš gėdos paraustė šitoki dalyką viešai iškęs. Pagaliau pietūs buvo baigti, ir indai nuo staltiesės nuimti, židiny išvalytas ir ugnis užkurta. Asuočio talpa tapo paragauta ir pripažinta puikia, obuoliai ir apelsinai sudėti ant stalo, o kaštanų pripilta vėtyklė padėta ant ugnies. Tuomet Kretėitų šeimos nariai apspito židinį ratu, ką Bobas Kretėit pavadino apskritimu, nors jis galvoje, aišku, turėjo tik pusratį; ir prie Bobo Kretėito alkūnės štai jau stovėjo šeimos rinktinė stiklų tikros parodos dalykai: dvi paprasčiausios stiklinės ir be rankenos kiaušinių kremui puodukas.

Kaip bebūtų, bet šie indai karštą gėrimą saugojo neblogiau, negu kad būtų aukso laurės; ir Bobas Kretėit spindiniu žvilgsniu juos pripildė, tuo metu kai kaštanai ant ugnies čirškėjo ir garsiai pliauskėjo.

Kalėdininkai

Kasmet kalėdodavo. Daugiausia prieš Kalėdas, kai jau yra rogių kelias. Klebonas pasiūnčia pereiti kaimą, pranešant, kada jis mano kalėdoti. Užsako, kas turi kunigą vežti, bažnyčios ubagus — vargonininką, zakristijoną, zvanininką, skalbėją (ši nevažiuodavo, jai parinkdavo aukų paskirtas ūkininkas). Kleboną veždavo dvejeta arklų, su kitais visais, daugiausia vienu, dar važiuodavo vežimas aukoms vežti — grūdams, linų saujoms. Be pinigų, reikėjo dar duoti ir natūra. Čia kartais važiuodavo du ir trys vežimai, žiūrė, koks kaimas, kaip duosnūs ūkininkai. Tad šeši septyni vežimai turėdavo susirinkti. Žinoma, pakinkydavo geresnius arklius, pasirišdavo skambalus. Važiuodavo nuožangia riščia.

Tai didelis triukšmas ramiam kaimė. Daug laukimo, daug ruošos. Ir grindis trobos išplauk ir smėliu išbarstyk, kalėdas paruošk, bijok, kad poterių nepaklaustų.

Užsakydavo, kame pusryčiaus, kame pietaus, kame turės nakvynę. Nakvodavo klebonas, kartais koks ubagas, maršalga. Maršalga lydėdavo per savo barą. Pietavo visi.

Nakvynės būdavo įdomios. Gera duos prisivalgyti. Prišalę bevažiuodami, ir išgerdavo nemaža.

Klebonas su gaspadoriu valgydavo alkėryje, o kiti troboj. Kviesdavo iš miesto mokančią "poniška" išvirti, ypač klebonui. Kitiems užtekdavo kopūstų su geromis mėšos porcijomis. Pavalgę vakarinę, žaisdavo: žiedą dalydavo, žiūžį mušdavo, visokius juokus krėsdavo: vaikščiojo gerve — apsimauna išvirkščiais kailiniais, o pro rankovę prakia iš anksto paruoštą šaką, stačiu kampu nuangusių — tai snapas. Žmogus, susitūpęs po kailiniais, vaikščioja kraipydamasis, o su snapu, kas nepatinka, kapoja kojas. Žydaus vaikščiodavo su kaukėmis. Lošdavo kortomis kiksą, vežimą, primestinę, tėviškę, melninką, čigoną.

Baimė belaukiant išvirsdavo į jaukių pobūvį. Žinoma, jokių religinių pamokymų. Tik kas sujaudindavo, įeinant giesmė: "Tubo-tubo kailiniai, juodo milo marškiniai..." Kunigas atsėda trobos gale prie stalo, kai jau visiems bus davęs pateną pabučiuoti. Čia neša aukas šeimnininkai, samdiniai. Vaikams kunigas duodavo saldinių.

Šeimnininkas jau turėdavo paruošęs duodamuosius grūdus. Greit supildavo į maišus privažiavusiam prie klėte-

Tuomet Bobas pakėlė tostą: Linksmų Kalėdų visiems jums, brangieji! Te Dievas laimina! Vetrė Stašys Pilka

TAMPA WEST COAST LITHUANIAN
AMERICAN CITIZENS CLUB

linki
LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Floridos ir visiems lietuviams

Klubo Valdyba 1963 metams:

K. ČEKNIŠ — Pirmininkas
A. POČIENĖ — Vicepirm.
A. MALCEVICIENĖ — Fin. rašt.
Wm. POPELIS — Nut. raštininkas
A. Lapenas — Kasierius
J. BUKLERIS — Maršalka
J. A. KRUKAS — Reporteris

lės angos vežimui. Beveik visuomet kalėdodavo Kontaučių klebonas. Retai teleisdavo kamendorių.

Buvo Kontaučiuose ir altarista, tas negalėjo kalėdoti. Bet jis per savo geruosius pažįstamus pervažiuodavo.

Žlibinai — Kontaučių filija. Žlibiniškis irgi kalėdodavo, bet šie kalėdininkai būdavo vėliau, be triukšmo, du trys vežimai. Sako, žlibiniškis surinkdavo nemaža. Jis turėjo lygiai valaką žemės, už kurią nieko nemokėjo, nei kokių pareigų ėjo (kelių taisymas, tiltų priežiūra, valščiaus išlaikymas). Kontaučiuose daugiau buvo žemės. O Plungė ar tik ne keturius valakus turėjo.

Paprastai kunigas surašinėdavo visus gyventojus — paugusius ir vaikus.

Davęs kalėdų, gaudavai paaugę kortelę, kurią turėjai atiduoti eidamas velykinės. O atlikusiam velykinę kunigas duodavo kitą kortelę. Tas kortelės reikėjo saugoti, nes apie Sekminės maršalga tas kortelės rinkdavo. Kas neturėjo, gaudavo eiti išpažinties — varu varydavo. Kartais ir su bažnyčios ubagais. Turįs kortelę, atiduodavo, ir jo pareigos bažnyčiai baigtos.

Sako, buvo sykį žmogus, kuris ne tik velykinės neidavo, bet niekas jo ir bažnyčioje nebuvo matęs. Naujai atkeltas klebonas paragino tą žmogų atlikti velykinę. Jis neina. Pagaliau atsuntė ubagus, kad jį atvartų. Varo. Prieš miestelį buvo ežeras, kelias ėjo pakraščiu aplink ežerą. Priėjo prie ežero. Šis eina per ežerą tiesiai viršum vandens. Nuėjo į bažnyčią, po visam eina namo ir vėl per ežerą, bet jau smuko į vandenį iki kelių. Atseit, bažnyčioje nusi-dėjo. Kaip? Jis buvo šventas ir matė tai, ko kiti nematė. Jis žiūrėjo, kaip per sumą į bažnyčią velniai įsivilkė didelę jaučio oda ir ėmė tempti, kad būtų kur griekus rašyti. Betemp-

damas odą, vienas velniukas nusprūdo nuo odos ir, juokingai raiydamasis, nukrito žemėn. Tai pasirodė ir šventajam juokinga, ir jis šyptelėjo. Tai ir buvo jo nuodėmė.

(Iš Igno Končiaus knygos "Žemaičio šnekos", Nidos Knygų Klubo 1961 m. leidinio).

SEASON'S GREETINGS

COLUMBUS

SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

2525 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILL. L.Afayette 3-4284

CHARLES J. KOZLOWSKI, Secretary-Manager and STAFF

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ 1963 METŲ VISIEMS LIETUVIAMS

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIJOS VALDYBA IR VISI NARIAI

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖ

SVEIKINA "NAUJIENŲ" SKAITYTOJUS IR BENDRADARBIUS SU ŠV. KALĖDOMIS IR LINKI VISIEMS NUOTAIKINGŲ ŠVENČIŲ BEI DAUG LAIMĖS IR SVEIKATOS NAUJUOSE METUOSE!

VALDYBA:

JOHN J. KAZANAUSKAS
Prezidentas
PETER KAZANAUSKAS
Viceprezidentas
CASIMIR G. OKSAS
Viceprezidentas
STEPHANIE SIMONAITIS
Sekretorė - Iždininkė
ANTHONY L. LAPINSKAS
Advokatas ir Asist.
Sekretorius - Iždininkas

DIREKTORIAI:

JOHN J. KAZANAUSKAS
PETER KAZANAUSKAS
JOSEPH W. KILIKEVIC
PETER KRAUJALIS
ANTHONY L. LAPINSKAS
WALTER MISEVICH
CASIMIR G. OKSAS

Mutual

Federal Savings and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government

2202 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

DARBO VALANDOS: Firmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Automobiliams vieta greta mūsų įstaigos